

67-72-83/1
Big 10.06.16p.

В І Д Г У К О Ф І Ц І Й Н О Г О О П О Н Е Н Т А

Заросила Володимира Олексійовича, на дисертаційне дослідження Волоско Ярини Олегівни «Адміністративно-правове регулювання трудової міграції в умовах трансформації економіки України», представленій на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07. – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дисертації. Сучасні світові тенденції засвідчують, що проблеми міграції загалом та трудової міграції, зокрема, продовжуватимуть зростати, стаючи одним із найважливіших чинників глобальних змін. Немає в світі жодного регіону, жодної держави, де б міждержавна трудова міграція не справляла суттєвого впливу на соціально-економічний стан країн, міжнародну ситуацію.

Масові потоки трудових мігрантів вимагають від урядів країн, міжнародної спільноти з кожним роком все більших зусиль, спрямованих на перетворення трудової міграції зі стихійного, в більшості випадків, процесу на суспільно організоване і прогнозоване явище.

Саме для нашої країни ця проблема становить особливий інтерес, адже з проголошенням незалежності України процеси трудової міграції в нашій державі істотно активізувалися.

Наявність значних проблем у сфері трудової міграції, серед яких недосконалість, узгодженість законодавства, існування певних прогалин та колізій в ньому, незбалансована система управління міграційними процесами і, врешті-решт, відсутність чіткої міграційної політики, зумовлюють потребу в глибокому та всебічному дослідженні адміністративно-правового регулювання трудової міграції в умовах трансформації економіки України.

Загалом дослідженню різноманітних теоретичних проблем у сфері міграції присвячено низку праць вітчизняних та зарубіжних вчених. Проте у галузі адміністративного права проблеми адміністративно-правового регулювання трудової міграції в умовах трансформації економіки України ще не знайшли свого

всебічного розгляду й не одержали належного наукового обґрунтування.

Отже, з огляду на потреби адміністративно-правової науки та необхідність удосконалення адміністративно-правового регулювання трудової міграції в умовах трансформації економіки України», тема дисертаційного дослідження Волоско Ярини Олегівни беззаперечно є актуальною.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації зумовлений, передусім, досить раціональною та логічно узгодженою структурою дисертаційного дослідження. Його зміст складається з: вступу, трьох розділів, що містять 10 підрозділів, висновків та списку використаних джерел.

Як і належить, вступ до роботи визначає актуальність теми дослідження, а також його основні загальні характеристики. В першому розділі детально проаналізовано теоретико-методологічні підходи до дослідження адміністративно-правового регулювання трудової міграції в умовах трансформації економіки України, подано основні поняття та сутнісні характеристики трудової міграції як предмета адміністративно-правового регулювання, а також визначено передумови та джерела виникнення міжнародної трудової міграції в епоху глобалізації.

Другий розділ присвячено загальній характеристиці адміністративно-правових засад регулювання трудової міграції в умовах трансформації економіки України шляхом розкриття основоположних принципів регулювання зовнішньої трудової міграції, з'ясування генези становлення та розвитку національного законодавства, що регулює питання трудової міграції та окреслення організаційно-правових питань участі України у міжнародно-правовому регулюванні ринку праці.

Третій розділ містить аналіз досвіду адміністративно-правового регулювання ринку праці в європейських країнах, розкриття міжнародно-правових підстав відповідальності за незаконну трудову міграцію, а також виклад перспектив поліпшення правового статусу українських трудових мігрантів та

стану дотримання їхніх прав і свобод.

Обрана структура дозволила авторові всебічно дослідити предмет дисертаційної роботи, а зацікавленим особам – простежити авторський творчий задум, краще усвідомити теоретичні та практичні аспекти удосконалення адміністративно-правового регулювання трудової міграції в умовах трансформації економіки України. Винесені на захист положення характеризують роботу як комплексне дисертаційне дослідження, присвячене аналізу проблемних питань у сфері трудової міграції, зокрема її адміністративно-правового регулювання в умовах трансформації економіки України, та містить авторське бачення шляхів їх розв'язання.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів. Достовірність наукових положень дисертації досягнута автором за рахунок комплексного використання необхідної сукупності методів теорії пізнання. У процесі дослідження дисертантом опрацьовано широке коло літературних джерел комплексного та монографічного характеру, автори яких є фахівцями у галузі загальної теорії права, адміністративного права і процесу, кримінального права, соціології, демографії, економіки; проаналізовано відповідне законодавство та практику його застосування. Завдяки цьому автор послідовно, системно і конструктивно дослідила важливі теоретичні питання, що розкривають зміст теми дослідження, відзначила методологічне значення різних поглядів учених на феномен трудової міграції, а також поняття адміністративно-правового регулювання трудової міграції в умовах трансформації економіки України.

Безумовно, що особливу цінність робота отримала внаслідок поглибленого аналізу існуючої нормативно-правової бази, що регламентує процеси трудової міграції в державі, а також звернення до міжнародних нормативно-правових актів, що напрацьовані в цій сфері світовою спільнотою. Додаткової наукової ваги дисертаційній роботі надав здійснений автором скрупульозний аналіз різних підходів щодо дослідження проблем трудової міграції на основі міждисциплінарних зв'язків. З огляду на це, можна констатувати, що

достовірність отриманих результатів і обґрунтованість сформульованих пропозицій визначається правильно обраним методологічним підходом щодо проведеного дослідження, об'ємним та всебічним використанням наукового та емпіричного матеріалу.

Оцінюючи новизну одержаних результатів, слід зазначити, що вона визначається насамперед тим, що в межах єдиного комплексного дослідження зроблена спроба системного аналізу адміністративно-правового регулювання трудової міграції в умовах трансформації економіки України. У дисертації запропоновано новий підхід щодо аналізу існуючих теорій в царині розвитку процесів трудової міграції.

Автором висловлено низку практичних рекомендацій, що відзначаються новизною стосовно удосконалення адміністративно-правового регулювання трудової міграції в умовах трансформації економіки України. Сформульовані конкретні пропозиції щодо внесення змін і доповнень до законодавства у сфері трудової міграції, наведена достатня аргументація щодо прийняття низку змін та доповнень законодавчих актів. З урахуванням цього можна стверджувати, що новизна дисертації виявляється як у самому підході до досліджуваних проблем, так і в запропонованому вирішенні наукового завдання.

З урахуванням здобутків сучасної правової науки, здобувач аналізує деякі підходи щодо розуміння понять «міграція», «трудова міграція», що склалися та намагається на цій основі подати власне бачення суті та змісту поняття «трудова міграція» (с. 46-49).

Цілком підтримуємо позицію дисертанта стосовно того, що теоретична розробка проблем трудової міграції носить міждисциплінарний характер, який дозволяє виявити соціально-економічні, політичні чинники, що найбільш суттєво впливають на міграційну ситуацію, дати об'єктивну оцінку її стану, виявити аспекти, котрі вимагають удосконалення у сфері правового регулювання.

Варто відзначити спробу дисертанта проаналізувати основоположні принципи регулювання зовнішньої трудової міграції (с. 80-85).

Загалом дослідження проблем української трудової міграції дало змогу

дисертанту запропонувати низку конкретних шляхів усунення негативних наслідків цього процесу, а також виокремити позитивні сторони, які можуть бути корисними для розвитку української економіки.

Дисертація містить низку інших напрацювань теоретичного та практичного характеру, які є своєчасними і можуть бути використані вченими та практичними працівниками в роботі, спрямованій на подальший розвиток міграційного законодавства та вдосконалення адміністративно-правового регулювання трудової міграції в умовах трансформації економіки України.

Водночас, відзначаючи теоретичну і практичну цінність дисертаційного дослідження Волоско Я.О., позитивно оцінюючи його загалом, наголошуємо, що окремі положення дисертації носять дискусійний характер, потребують більш глибокого дослідження та обґрунтування.

1. Досліджуючи адміністративно-правове регулювання трудової міграції в умовах трансформації економіки України автору доцільно було б подати власне визначення адміністративно-правового регулювання трудової міграції.

2. Аналізуючи міграційну політику розвинутих держав-реципієнтів дисертант не приділила достатньої уваги питанням забезпечення в них державної безпеки з огляду на можливі загрози, що супроводжуються процесами нелегального переміщення трудових мігрантів та мігрантів інших категорій. Заходи, що вживаються цими державами, які спрямовані на мінімізацію таких загроз (зокрема, недавніх масових міграційних потоків з Сирії тощо) могли б бути корисними для України (зокрема, в частині вирішення проблем внутрішніх переселенців, пов'язаних з їхнім працевлаштуванням).

3. Дисертант цілком справедливо зазначає, що українська трудова міграція містить і негативні, і позитивні моменти. Водночас, на нашу думку, недостатньо визначеним і таким, що потребує уточнення залишається питання: які ж конкретні важелі має містити механізм державного регулювання трудової міграції.

4. Заслуговує на увагу спроба автора охарактеризувати міжнародно-правові підстави відповідальності за незаконну трудову міграцію, однак, вважаємо, що в цьому контексті автору доцільно було б згадати і заходи запобігання торгівлі

людьми, адже це явище також тісно пов'язане з незаконною трудовою міграцією.

5. Аналізуючи генезу становлення та розвитку національного законодавства, що регулює питання трудової міграції автор підкреслює те, що в контексті євроінтеграційних прагнень Україною зроблені спроби врегулювати питання зовнішньої трудової міграції, шляхом прийняття відповідного закону. Однак, хотілося б почути коментар дисертанта стосовно того, які проблеми вирішив цей Закон, а які ні.

Втім, викладені зауваження мають дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи та не знижують її високого наукового рівня, а лише вказують на складність досліджуваної проблематики.

Автореферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні положення і результати дослідження. Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до встановлених вимог.

Наукове та практичне значення роботи полягає у тому, що сформульовані у дисертаційному дослідженні теоретичні положення, висновки та пропозиції можуть бути використані у правотворчій діяльності, сфері правозастосування, науково-дослідницькій діяльності та навчальному процесі.

Повнота викладення матеріалів в публікаціях положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки, пропозиції та рекомендації, що сформульовані у дисертації, достатньо повно викладені в авторефераті та опублікованих працях дисертанта, відповідно до вимог МОН України.

Висновок по дисертації. Дисертація Волоско Ярини Олегівни «Адміністративно-правове регулювання трудової міграції в умовах трансформації економіки України», подана на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес, фінансове право; інформаційне право, є завершеною науковою працею, яка за важливістю та

